

Dosarul nr. 1ra-628/2022
1-18030996-01-1ra-21042022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

Bejenaru Iurie

Burduh Victor

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 februarie 2022, în cauza penală privindu-l pe

Moraru Ghenadie Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 06.07.2018 - 30.12.2020

2. *instanța de apel:* 26.01.2021 - 01.02.2022

3. *instanța de recurs:* 21.04.2022 - 04.10.2022

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 30.12.2020, a fost achitat Moraru Ghenadie Xxxxx, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit.b) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Cererea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în legătură cu efectuarea expertizelor a fost respinsă.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Moraru Ghenadie, se învinuiește în aceia că el, fiind documentat cu permisul de conducere nr.xxxxx din 18.05.2015 ce îi acordă dreptul de a conduce autoturisme pentru categoria "B", la data de 05.12.2017, aproximativ la orele 17.57, aflându-se la volanul automobilului de model "Opel Astra" cu numărul de înmatriculare XXXXX și deplasându-se pe partea carosabilă a str.Sorocii, mun.Bălți, din direcția s.Elizaveta, mun.Bălți, pe traseul R-13 spre intrare în mun.Bălți, în preajma imobilului nr.xxxxx din str.Xxxxx, mun.Xxxxx, încălcând regulile circulației rutiere, dând dovadă de sineîncredere exagerată și conducând automobilul, grav a încălcat Regulamentul Circulației Rutiere R.Moldova aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05. 2009 (în vigoare din 13.07.2009) și anume: -pct.2 din RCR conform căruia: „în Republica Moldova vehiculele se conduc pe

partea dreaptă a carosabilului în sensul de mers”, - pct.7 din RCR conform căruia: „bandă de circulație - spațiu longitudinal al carosabilului, delimitat sau nu prin marcaje rutiere, având o lățime corespunzătoare pentru circulația cu ușurință a unui șir de vehicule, altele decât vehiculele care se deplasează pe două roți”; - pct.10 alin.(1) lit.b) din RCR, conform căruia: „Persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele Regulamentului Circulației Rutiere, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum”; -pct.12 alin.(1) lit.a) din RCR, conform căruia: „Conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat să oprească imediat vehiculul”; - pct.15 din RCR. conform căruia: „Organizarea și dirijarea traficului rutier se efectuează prin intermediul mijloacelor de semnalizare rutieră (indicatoare rutiere, marcaje rutiere, semafoare), precum și de către agenții de circulație. Mijloacele de semnalizare rutieră, precum și semnalele agentului de circulație prevăzute la alineatul precedent din prezentul punct sînt menționate în anexe, care fac parte integrantă din prezentul Regulament.”; - p.40 alin.(5) din RCR potrivit căruia: “În cazul în care carosabilul are o bandă (sau benzi) cu circulație reversibilă, la intrarea pe acest drum conducătorul trebuie să conducă vehiculul pe banda extremă din dreapta”; - p.42 alin.(1). (2), (3) din RCR potrivit căruia: “Determinarea benzilor de circulație se efectuează prin marcaj sau/și indicatoarele rutiere 5.37.1 - 5.41.3, iar în lipsa acestora - de către conducătorii vehiculelor, ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare. Intrarea pe banda extremă stîngă destinată circulației în sens opus este interzisă”; - p.43 alin.(1) lit.a), (3) din RCR potrivit căruia: “În localități în cazul în care circulația este intensă, conducătorii de vehicule pot schimba banda numai pentru a efectua virajul la stînga sau la dreapta, a întoarce, a ocoli un obstacol sau a opri; Pe toate drumurile atunci când carosabilul este delimitat prin liniile marcajului, circulația vehiculelor trebuie să se efectueze strict în limitele benzilor, iar intersectarea liniei discontinue este permisă numai pentru efectuarea manevrei; - p.45 alin.(1) din RCR potrivit căruia: “conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”;- p.45 alin.(2) din RCR potrivit căruia: “conducătorul în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, iar drept rezultat, conducând automobilul de model “Opel Astra” cu numărul de înmatriculare XXXXX și deplasându-se pe partea carosabilă a str.Sorocii, mun.Bălți, din direcția s.Elizaveta. mun.Bălți, pe traseul R-13 spre intrare în mun.Bălți, în preajma imobilului nr.xxxxx din str.Xxxxx, deplasându-se cu automobilul pe mijlocul carosabilului, nefiind atent la traficul rutier, neluând în considerație caracteristicile tehnice ale carosabilului, neaplicând măsuri de asigurare a securității traficului și neaplicând sistemul de frânare, cu partea din față a

automobilului nominalizat, a tamponat un pieton neidentificat de organul de urmărire penală, de gen masculin, care se afla pe carosabil, în urma căruia, pietonului în cauză, i-au fost cauzate diverse leziuni corporale, care au adus la decesul acestuia. Conform raportului de expertiză judiciară nr.433D din 24.02.2018 la examinarea medico-legală a cadavrului cetățeanului necunoscut s-a constatat: un traumatism asociat: traumatism cranio-cerebral acut închis, manifestată prin plăgi contuze, echimoze și excoriații pe față; hemoragii în țesuturile moi ale capului în regiunea temporală bilateral și mușchii temporali pe stânga; hematom subdural occipital bilateral, hemoragie subarahnoidiană difuză occipital bilateral, sânge în ventriculii laterali; traumatism vertebro-medular-fractura vertebrei cervicale C VII cu dishicență și lezarea măduvei spinale; traumă bontă a cutiei toracice-fractură bilaterală de coaste-pe dreapta - 1-2-3- 4-5-6-7 și pe stînga-3,4,5,6,7 pe linia clavicular medie cu hemoragii în țesuturile moi adiacente; traumă bontă a abdomenului-lezarea ficatului cu hemoragie internă (700ml); echimoze și excoriații a membrelor cu fractură închisă a ambelor gambe cu hemoragii în țesuturile moi. Leziunile de mai sus au fost produse în timpul și circumstanțele indicate în (solicitare- accident rutier, prin acțiunea traumatică unui obiect contondent dur- tamponare cu părțile externe ale automobilului aflat în mișcare, sunt periculoase pentru viață și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare gravă. Moartea cetățeanului necunoscut a survenit în rezultatul leziunilor corporale grave, periculoase pentru viață de mai sus descrise.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Moraru Ghenadie să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3) lit.b) Cod penal și stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 3 ani și a încasa cheltuielile de judecată în mărime de 3058 lei.

În apel procurorul a invocat, că:

-în contextul celor stabilite în cadrul cercetării judecătorești și reținute de instanța de judecată, consideră că instanța de judecată neîntemeiat a achitat inculpatul din motivul că probele scrise în coroborare cu declarațiile martorilor, cât și însuși a inculpatului, denotă comiterea infracțiunii respective din imprudență;

- vina inculpatului în ședința de judecată a fost dovedită pe deplin, iar declarațiile acestuia, precum că nu recunoaște vina din motivul că, nu a văzut pe carosabil pietonul și respectiv nu a avut o reală posibilitate de a evita accidentul rutier, urmează a fi apreciate ca o probă directă din motivul că șoferul conform normelor materiale, fiind la volanul unui automobil ce este un mijloc de pericol sporit, permanent trebuie să țină cont de un șir de factori, inclusiv situația rutieră, starea și particularitățile carosabilului, ceea ce a omis șoferul, iar drept urmare a comis accident rutier;

- în cadrul ședinței de judecată inculpatul nu a recunoscut vina și a indicat că conducea automobilul cu viteza de 50 km/oră, la un moment a observat o umbră, apoi a auzit o lovitură. N-a înțeles ce s-a întâmplat;

- tamponarea pietonului a avut loc la mijlocul carosabilului. Faptul e adevărat și prin scrisoarea de la IP Bălți, prin care se adevărește că drumul are o lățime de 7 metri;

- atât schița, cât și actele primare au fost semnate de inculpat, care n-a indicat careva incorectitudini și a fost de acord cu cele constatate de angajatul poliției;

- din declarațiile inculpatului rezultă că, conducea cu fază scurtă, ce denotă momentul că în situația în care șoferul cunoștea că conduce în condiții incerte de invizibilitate, urma să reducă viteza, chiar sub limita de 50 km/oră;

- atrage atenția asupra contradicțiilor din declarațiile inculpatului, și anume, inițial a declarat că a frânat imediat, iar ulterior că a oprit încet, inițial a declarat că conducea pe mijlocul carosabilului, iar ulterior pe partea dreaptă, inițial a declarat că a văzut persoana că se deplasa de la stânga la dreapta, iar ulterior că nu a văzut pietonul;

- vina inculpatului a fost demonstrată în ședința de judecată, necătînd la faptul că concluzia expertului a statuat că șoferul era în imposibilitate de a evita impactul. Imposibilitatea respectivă a fost creată artificial de însăși șofer, care știind că conduce mijlocul de transport cu pericol sporit, trebuia să prevadă existența pericolului și să se adapteze la o conducere sigură a automobilului, fără a pune în pericol viața și sănătatea altor persoane;

- deși viteza mijlocului de transport n-a fost stabilită, din secvențele video se vede că pe porțiunea dată se circula cu viteză exagerată pentru perioada de timp și condițiile carosabilului;

-consideră inexplicabile concluziile instanței referitor la caracterul iluzoriu și abstract al învinuirilor și netemeinicia încriminării pct.10 alin.(1) lit.b) și 12 alin.(1) lit.a) a RCR.

- instanța de judecată la aplicarea pedepsei urmează să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul, persoana inculpatului, circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, urmările produse, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și condițiile de viață ale familiei acestuia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 februarie 2022, apelul procurorului a fost respins ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, judecând cauza penală, instanța de fond a respectat normele procesual-penale și penale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind achitarea inculpatului Moraru

Ghenadie de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(3) lit.b) Cod penal.

După îndeplinirea respectivelor prevederi legale, instanța de apel a considerat, că instanța de fond dispunând achitarea inculpatului Moraru Ghenadie de sub învinuirea formulată pe art. 264 alin.(3) lit.b) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, a adoptat o hotărâre legală, motivată și temeinică, bazată pe întreg ansamblul probant și prevederile legale, soluționând astfel toate chestiunile prevăzute pentru adoptarea sentinței, după cum prevede art.385 Cod de procedură penală.

Instanța de apel a considerat că, instanța de fond corect a stabilit că învinuirea formulată de procuror este iluzorie, absolut abstractă, lipsită de temeiuri de fapt și de drept. Învinuirea a fost întocmită pe baza unor norme generale, fără a se recurge la individualizarea acțiunilor lui Moraru Ghenadie și a circumstanțelor concrete ale cauzei penale.

În învinuire procurorul a indicat că Moraru Ghenadie ar fi încălcat punctele 2, 7, 10 alin.(1) lit.b), 12 alin.(1) lit.a), 15, 40 alin.(5), 42 alin. (1)-(3), 43 alin.(1) lit.a), (3), 45 alin.(1), (2) din Regulamentul circulației rutiere, care sunt niște reguli generale.

Din studierea materialelor cauzei penale rezultă, că Moraru Ghenadie n-a ignorat aceste norme și le-a respectat întocmai. Or, Moraru Ghenadie a condus mijlocul de transport pe partea dreaptă a benzii de circulație în sensul de mers, a executat Regulamentul circulației rutiere, iar fiind implicat în accidentul rutier, a oprit imediat mijlocul de transport.

S-a stabilit cert, că Moraru Ghenadie în timpul conducerii a ținut cont de starea sa psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, a dispus de dexteritate în conducerea mijlocului de transport, a ținut cont de starea tehnică a vehiculului și de situația rutieră, deplasându-se cu viteza admisibilă în localități.

În viziunea instanței de apel, instanța de fond a constatat că Moraru Ghenadie a avut toată dexteritatea în conducere, urcând la volanul unui mijloc de transport în stare de funcțiune, fără careva defecte tehnice, verificând în totul mijlocul de transport și starea tehnică a acestuia înainte de a se deplasa.

Moraru Ghenadie, din momentul apariției în fața sa a pietonului ca obstacol, nu a avut posibilitatea tehnică să evite tamponarea pietonului prin frânarea bruscă, deoarece pietonul a apărut în câmpul de vizibilitate a șoferului la o distanță insuficientă pentru oprirea în siguranță, ce se dovedește prin materialele cauzei penale, schița accidentului rutier, procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier, declarațiile martorilor, declarațiile învinuitului, procesului-verbal de experiment în procedura de urmărire penală, înregistrările video, raportul de expertiză medico-legală și raportul de expertiză autotenică examinate în ședința de judecată.

Atât din raportul de expertiză medico-legală, cât și din declarațiile medicului legist Grecu Laurențiu rezultă, că pietonul se afla în stare de ebrietate avansată, stare

în care ultimul nu-și putea dirija acțiunile sale, ceea ce indică la faptul că ultimul s-a angajat în traversarea carosabilului brusc, fără a se asigura că pe carosabil din ambele direcții de deplasare se deplasau automobile, iar lipsa urmelor de frânare potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului demonstrează vădit apariția bruscă în fața mijlocului de transport condus de Moraru Ghenadie a pietonului.

În afară de aceasta, potrivit raportului de expertiză judiciară nr.2183 din 17 septembrie 2020, s-a constatat cu că: "Conducătorul automobilului "Opel Astra" cu n/î XXXXX în circumstanțele accidentului rutier produs la data de 05.12.2017 ora 17:57 pe str.Xxxxx mun.Xxxxx, nu dispunea de posibilitatea tehnică de a evita tamponarea pietonului."

Prin același raport de expertiză s-a concluzionat, că acțiunile pietonului, în circumstanțele accidentului rutier dat, au putut conduce la accidentarea sa.

În situația producerii accidentului rutier, conducătorul auto Moraru Ghenadie nu a putut evita impactul, datorită faptului că pietonul a traversat carosabilul în loc nepermis și a ieșit în fața automobilului la o distanță care nu a fost suficientă pentru a opri în siguranță.

Prin acest comportament al pietonului, acesta a încălcat prevederile pct.3, pct.114 alin.(1) și (2) și pct.116 a Regulamentului circulației rutiere.

Din conținutul învinuirii aduse lui Moraru Ghenadie, instanța de apel a susținut concluzia instanței de fond, că partea acuzării în învinuirea adusă nu a indicat nici o normă concretă a Regulamentului circulației rutiere care se prezumă să fi fost încălcată de conducătorul auto, fiind indicate doar articole generale, care în sine poartă un caracter de recomandare în anumite circumstanțe de trafic, însă nu și de interzicere.

Rezultând din circumstanțele producerii accidentului rutier, legătura de cauzalitate dintre acțiunile conducătorului auto Moraru Ghenadie și tamponarea pietonului nu există.

În speța dată, nu s-a constatat legătura cauzală dintre pretinsele încălcări ale Regulamentului circulației rutiere admise de către Moraru Ghenadie și urmările prejudiciabile - accidentul rutier și decesul persoanei neidentificate pînă la moment.

Nu pot fi reținute argumentele procurorului, că sentința este ilegală și neîntemeiată, deoarece analiza coroborată a probelor prezente la dosarul penal confirmă soluția instanței de fond.

Declarațiile inculpatului Moraru Ghenadie și-au găsit confirmare în starea de lucruri prezentă în probe, printre care declarațiile martorilor, rapoartele de expertiză, acțiunile de procedură și procesuale.

Mai mult, expertul autotehnic a confirmat că Moraru Ghenadie n-a avut posibilitatea tehnică să evite accidental rutier. Concluziile sale rezultă din analiza detaliată a circumstanțelor cauzei penale, studiarea amănunțită a materialelor dosarului penal, a literaturii de specialitate, formulelor de calcul și a prevederilor legale.

În cazul dat, la bază nu s-au luat doar declarațiile lui Moraru Ghenadie, dar întregul material probant, prin coroborarea lui.

În apelul său procurorul interpretează probele și face concluzii în sensul învinuirii care i-a adus-o lui Moraru Ghenadie conform propriei convingeri, prin care încearcă să combată situația reală pe care unele probe le confirmă, printre care concluziile expertului autotehnic.

Acesta indică, că imposibilitatea tehnică de a evita impactul a fost creată artificial de șoferul Moraru Ghenadie, concluzie cu care instanța de apel nu este de acord, or, nu sunt temeiuri de a nu fi acceptat raportul de expertiză autotehnică și procurorul n-a prezentat careva date care să combată aceste concluzii, fiind doar o interpretare personală a probelor, care-i contrară materialelor cauzei penale și concluziilor experților.

În acest context, instanța de apel a accentuat, că concluzia sa expertul autotehnic și-a motivat-o suficient în partea descriptivă a raportului de expertiză, cu trimitere la toate materialele, normele, literatură, metodele științifice și calculele ce le-a cercetat.

Instanța de fond a analizat profund rezultatele cercetării la fața locului și schița, asupra căreia s-a expus. S-a analizat situația reală care a fost la momentul producerii accidentului.

Șoferul Moraru Ghenadie a condus mijlocul de transport conform prevederilor Regulamentului circulației rutiere.

Secvențele video la care face referire procurorul nu confirmă viteza de deplasarea a vehiculelor. Celelalte probe, la care procurorul face referire, au fost examinate și apreciate de către instanța de fond la justa valoare.

Procurorul indică la unele divergențe din declarațiile inculpatului Moraru Ghenadie, dar acestea nu se confirmă din analiza lor în raport cu alte probe.

Declarațiile inculpatului Moraru Ghenadie coroborează cu declarațiile martorilor Mocanu D. și Dațco B. în cronică de desfășurare a evenimentelor.

Faptul, că procurorul nu este de acord cu aprecierea probelor de către instanța de fond, nu este motiv de casare a sentinței.

În apel, procurorul a indicat la aplicarea neproportională a pedepsei, care de fapt nu se regăsește în sentință, așa cum inculpatul a fost achitat.

Corect instanța de fond a respins și cheltuielile de judecată, deoarece l-a achitat pe inculpat, acestea fiind trecute în contul statului.

6. Decizia este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului indică aceleași motive pe care le-a invocat în apel, suplimentar, menționând că:

-decizia instanței de apel pe cauza penală de învinuire a lui Moraru Ghenadie este ilegală și contrară probelor;

- învinuirea înaintată lui Moraru Gh., a fost formulată în strictă conformitate cu prevederile art. 281 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul fiind audiat, nu a declarat despre faptul, că învinuirea nu este clară, dar nu a recunoscut vinovăția în cele incriminate;

- corect s-a făcut referire, în învinuire, la mai multe prevederi ale RCR, inclusiv și la niște reguli generale, dat fiind faptul, că încălcarea lor, în cumul au dus la comiterea accidentului rutier, soldat cu decesul unei persoane;

- instanțele de judecată, stabilesc cert, precum că Moraru Ghenadie în timpul conducerii nu a ținut cont de mai mulți factori, inclusiv că s-a deplasat cu viteză admisibilă în localități. Se constată că Moraru Ghenadie, din momentul apariției în față a pietonului ca obstacol, nu a avut posibilitatea tehnică să evite tamponarea pietonului prin frînare bruscă, deoarece pietonul a apărut în câmpul de vizibilitate a șoferului la o distanță insuficientă pentru oprirea în siguranță;

- aceste constatări ale instanțelor de judecată, vin în contradicție cu declarațiile date în calitate de specialist ale lui Grecu Laurențiu, care a indicat instanței că reieșind din caracterul leziunilor corporale depistate la victimă, pietonul la momentul tamponării se afla cu fața în față automobilului și ipotetic persoana cu grad avansat de ebrietate (3, 32 %) era cu o intoxicație gravă putea să stea pe carosabil, fapt ce denotă că pietonul se afla un timp îndelungat pe carosabil și de fapt urma să fie văzut de șofer în cazul în care era adaptată viteza la condițiile climaterice, timpul comiterii accidentului și starea carosabilului la moment;

- însăși starea de ebrietate constatată la victimă, dă posibilitate să deducă, faptul că victima nu putea să apară brusc în câmpul de vizibilitate a șoferului, prin urmare, ultimul fiind în imposibilitate de a evita tamponarea;

- instanțele de fond, la emiterea hotărârilor, s-au bazat în exclusivitate pe declarațiile inculpatului, însă probele care au fost prezentate, au fost ignorate;

- declarațiile inculpatului, precum că nu recunoaște vina din motivul că nu a văzut pe carosabil pietonul și respectiv nu a avut o reală posibilitate de a evita accidentul rutier, urmează a fi apreciate ca o probă directă din motivul că șoferul conform normelor materiale, fiind la volanul unui automobil ce este un mijloc de pericol sporit, permanent trebuie să țină cont de un șir de factori, inclusiv de situația rutieră, starea și particularitățile carosabilului, timpul de noapte, anotimpul, vizibilitatea redusă a carosabilului, etc, ceea ce omis șoferul, iar drept urmare a fost comis accidentul rutier;

-tot inculpatul, în declarațiile sale indică, că conducea automobilul regulamentar cu viteza de aproximativ de 50 km/h, la un moment dat a observat o umbră, iar apoi a auzit o lovitură. Nu a înțeles ce s-a întâmplat, a crezut că a lovit un câine și ulterior s-a oprit;

-instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor din apelul procurorului.

În drept recurentul și-a întemeiat recursul în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Barbacar Anatolie în numele inculpatului depune referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând a decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece din probele administrate de instanțele de fond rezultă că, legătura de cauzalitate între acțiunile conducătorului auto Moraru G. și tamponarea pietonului nu există, șoferul neavând posibilitatea reală să evite tamponarea.

8. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii instanței de apel, din următoarele considerente.

Cu titlul preliminar, se relevă că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la analiza chestiunilor de drept în privința cărora instanțele de fond au admis erori procesuale, respectiv rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac, se rezumă la înlăturarea erorilor de drept admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, regulă stipulată și în art. 434 Cod de procedură penală.

Verificând actele cauzei, raportate la criticele recursului, instanța de recurs conchide că, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, *ad integrum*, cu dispunerea rejudecării cauzei, instanța conducându-se în acest sens de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, atunci când erorile judiciare nu pot fi corectate la această etapă a procedurilor.

Astfel, la această etapă, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Analizând conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit consideră că, procurorul invocă temeiurile pentru casare prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, evidențiind faptul că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Învederând norma enunțată mai sus, Colegiul penal remarcă, că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că, provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai

la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Reieșind din dispoziția art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Verificând criticile expuse în recursul declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la toate motivele esențiale invocate în ordine de apel.

De altfel, conform principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenție, înglobează, *inter alia*, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (*cauza Artico împotriva Italiei, hotărârea din 13 mai 1980*). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (*cauza Perez împotriva Franței [MC] nr. 47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, hotărârea din 19 aprilie 1994*), ceea ce la caz nu s-a realizat.

Desfășurând ideea că, nu toate observațiile procurorului au fost dezbătute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit pornește de la aceea că, potrivit cererii de apel declarată de procuror, anexată la fila dosarului 86-87, vol. II, au fost puse pentru discuție, inclusiv câteva argumente principale:

- potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului din 05.12.2017, se atestă

lipsa urmelor de frânare, iar conform schiței accidentului rutier din 05.12.2017, pietonul a fost lovit la distanța de 4,5 metri de la marginea carosabilului;

- tamponarea pietonului a avut loc la mijlocul carosabilului, fapt ce este adevărat și prin scrisoarea de la IP Bălți, prin care se adevărește că drumul are o lățime de 7 metri;

- atât schița, cât și actele primare au fost semnate de inculpat, care nu a indicat careva incorectitudini și a fost de acord cu cele constatate de angajatul poliției.

Însă la aceste argumente, instanța de apel nu s-a expus, concluzionând doar faptul că " Or, *Moraru Ghenadie a condus mijlocul de transport pe partea dreaptă a benzii de circulație în sensul de mers, a executat Regulamentul circulației rutiere, iar fiind implicat în accidental rutier, a oprit imediat mijlocul de transport.*", fără a-și argumenta poziția ținând cont de materialele cauzei penale, schița accidentului rutier, astfel nu s-a pronunțat motivat asupra argumentelor din apelul procurorului că, conform schiței accidentului rutier din 05.12.2017, pietonul a fost lovit la distanța de 4,5 metri de la marginea carosabilului, iar drumul are o lățime de 7 metri. La fel, nu a fost dat apreciere și declarațiile specialistului Grecu L., care a declarat că *reieșind din caracterul leziunilor corporale depistate la victimă, pietonul la momentul tamponării se afla cu fața în fața automobilului și ipotetic persoana cu grad avansat de ebrietate, era cu o intoxicație gravă putea să stea pe carosabil*, în cumul cu concluziile rapoartelor de expertiză.

Așadar, contrar celor reținute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit constată că, instanța nominalizată la adoptarea soluției nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept deferite judecătii, expunând niște concluzii fără a face referire la probe și fără a verifica conform învinuirii înaintate inculpatului Moraru G., dacă în cauză sunt incidente toate prevederile normelor Regulamentului Circulației Rutiere, conform învinuirii înaintate și a-și motiva soluția prin prisma fiecăruia din ele.

În contextul celor abordate, urmează de trecut în evidență faptul că Curtea Europeană a Drepturilor Omului obligă instanțele să-și motiveze deciziile, fără argumente „*stereotipe, abstracte, precum și contradictorii*”. În același sens s-a expus și Consiliul Consultativ al judecătorilor Europeni (CCJE) referindu-se la calitatea unei hotărâri judecătorești. Potrivit recomandărilor din avizul nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze faptul că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate. Totodată și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor

cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrar judiciar, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitate părților de a putea exercita un eficient control judiciar.

Conform standardelor enunțate, motivarea hotărârii trebuie să fie coerentă, clară, lipsită de ambiguități și de contradicții, ea trebuie să permită urmărirea unui raționament care a condus judecătorul la adoptarea soluției și trebuie să exprime respectarea de către judecător a principiilor enunțate de Curtea Europeană.

Pe cale de consecință, se prezumă că Curtea de Apel trebuia să preia spre examinare cererea de apel depuse în cauză și să dezbată prin argumente temeinice și clare, criticile esențiale formulate de procuror, ceea ce în partea descriptivă a deciziei recurate nu se regăsește.

În concluzie, instanța ierarhic inferioară nu s-a expus clar asupra tuturor motivelor esențiale menționate în apel, fără o fi făcută o analiză sau o argumentare din care considerente alegațiile nominalizate sânt respinse sau apreciate ca neîntemeiate, limitându-se cu expunerea selectivă doar asupra unora din ele.

Așadar, în decizie instanța de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate de apelant, motivându-și temeiurile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate de apelant. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cer prevederile art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În esență, toate acestea au conturat convingerea fermă a instanței de recurs că instanța de apel, judecând cauza, a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate conform rechizitoriului, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul

cuvenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpatului, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 01 februarie 2022, în cauza penală privindu-l pe **Moraru Ghenadie Xxxxx**, și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 03 noiembrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Țurcan Anatolie

Judecător

Bejenaru Iurie

Judecător

Burduh Victor